

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/248/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120214461
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8120214461.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobcu: T. X., B.. XX.X.XXXX, X. L. B. P., G. XX, zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, p r o t i žalovanému: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, Bratislava, IČO: 31340890, zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS, s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, Bratislava, IČO: 47232471, o primerané finančné zadostučinenie a prísl. takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 150 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .
- III. Žalobca m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou z 30.12.2020 sa domáhal primeraného finančného zadostučinenia vo výške 965,05 Eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa s poukazom na úspešné uplatnenie porušenia jeho práva ako spotrebiteľa v predchádzajúcom spore vedenom na tomto súde pod sp. zn. 10Csp/154/2019. V žalobe odcitoval časť odôvodnenia príslušného rozsudku, podľa ktorého v zmluve o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi stranami chýbali predpoklady použité na výpočet RPMN, bola uvedená nesprávna výška RPMN a preto bolo vyhovené žalobe žalobcu o vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovanému vo výške 665,07 Eur predstavujúcemu rozdiel medzi jeho úhradami 1545,07 Eur a poskytnutým úverom 880 Eur. Súd tiež vyhovel jeho žalobe o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky týkajúcej sa zápočtu jeho úhrad najprv na poplatky a príslušenstvo pohľadávky a až v poslednom rade na istinu. V žalobe poukázal na viacnásobné porušenie jeho spotrebiteľského práva, na sankčnú a relutárnu funkciu uplatneného inštitútu a preto za bezdôvodné obohatenie žalovaného žiadal nárok priznať vo výške 665,07 Eur a za neprijateľnú zmluvnú podmienku vo výške 300 Eur.

2. Žalovaný v písomnom vyjadrení žiadal žalobu zamietnuť, pričom poukázal na právny záver vyplývajúci z rozsudku Okresného súdu Martin 10Csp/59/2017, podľa ktorého primerané finančné zadostučinenie nemá každý spotrebiteľ, ktorý úspešne vytkne nejakú vadu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, keďže poskytnutím finančného zadostučinenia má byť kompenzovaná istá ujma, ktorá spotrebiteľovi v dôsledku porušenia práv priznaných mu právnymi predpismi dodávateľom vznikla. Žalovaný mal tiež za to, že žalobca dostatočne neodôvodnil výšku požadovaného finančného zadostučinenia.

3. Žalobca v replike na toto vyjadrenie žalovaného zdôraznil, že hmotnoprávnou podmienkou priznania nároku je, či žalobca ako spotrebiteľ bol v predchádzajúcom spore úspešný a vychádzajúc z odôvodnenia predchádzajúceho rozsudku je potrebné prijať záver ohľadom konštatovaného rozsahu

porušenia spotrebiteľského práva tak, ako bol zistený v základnom konaní. Tento rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva v základnej veci nie je možné v konaní o primerané finančné zadostučinenie ani rozširovať, ani zužovať a je určujúci aj pre úvahu súdu o výške primeraného finančného zadostučinenia. Pre vznik nároku sa pritom podľa súčasnej právnej úpravy nevyžaduje vznik nejakej ujmy spotrebiteľa, súd jeho výšku určuje voľnou úvahou. Jediným objektívnym kritériom pre určenie výšky nároku je výška škodlivého následku vyjadrená v peniazoch, ktorý dodávateľ spotrebiteľovi spôsobil alebo mienil spôsobiť porušením spotrebiteľského práva.

4. Žalovaný v duplike predložil úplne totožné vyjadrenie s písomným vyjadrením k žalobe.

5. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, výsluchom žalobcu, spisom tohto súdu 10Csp/154/2019 a zistil tento skutkový stav:

6. Dňa XX.X.XXXX uzavreli strany zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorou žalovaný poskytol žalobcovi úver 880 Eur s úrokovou sadzbou 24,90% p.a. Žalobca sa ho zaviazal splatiť 120 mesačnými splátkami po 21 Eur. Išlo o úver bez poistenia, celková čiastka na zaplatenie podľa zmluvy činila 2.126,77 Eur a RPMN bolo uvedené vo výške 27,94%.

7. Dňa 25.7.2019 podal žalobca žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky voči žalovanému, v žalobe vytkol viaceré chýbajúce alebo nesprávne uvedené povinné náležitosti zmluvy, čo podľa § 11 ods. 1 písm. b/, d/ zákona č. 129/2010 Z.z. spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Žiadal preto o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 665,07 Eur. Súd jeho žalobe v celom rozsahu vyhovel rozsudkom č.k. 10Csp/154/2019-44 zo dňa 3.12.2019. Súd pritom uviedol, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere nie sú uvedené predpoklady použité pre výpočet RPMN podľa § 9 ods. 2 písm. j/ citovaného zákona. Tiež poukázal na nesprávnu celkovú čiastku na zaplatenie, keďže pri splátke 21 Eur a počte splátok 120, tá činí 2520 Eur a nie 2126,77 Eur, ako bolo uvedené v zmluve a v závislosti od tejto skutočnosti vyplýva aj záver o nesprávne uvedenej výške RPMN. Súd preto zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 665,07 Eur podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 456 Občianskeho zákonníka v návaznosti na § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z., ktoré predstavovalo rozdiel medzi úhradami žalovaného 1545,07 Eur a úverom 880 Eur.

8. Zároveň súd určil, že zmluvná podmienka uvedená v predmetnej zmluve v znení, že dlžník súhlasí, aby sa splátky úveru započítali v nasledujúcom poradí: a/ poplatky podľa sadzobníka poplatkov, b/ úrok z omeškania, c/ úrok z úveru, d/ splátka istiny úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Dôvodil to absenciou vôle zmluvných strán dohodnúť sa na povinnosti dlžníka platiť platby na iný účel než istinu. Túto zmluvnú podmienku vyhodnotil ako ľubovôľu dodávateľa, keďže žalobca ju vôbec nemohol ovplyvniť, čo spôsobuje hrubú nerovnováhu v spotrebiteľskom vzťahu a úplnú nadvládu dodávateľa nad spotrebiteľom.

9. Tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove 7CoCsp 6/2020-69 zo dňa 26.6.2020. Odvolací súd pritom v celom rozsahu potvrdil správnosť právneho záveru prvoinštančného súdu. Rozsudok tak nadobudol právoplatnosť 14.7.2020.

10. Je nesporné, že strany sporu uzavreli 12.5.2014 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá podlieha jednak zákonu č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ale zároveň ide aj o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka.

11. Žalobca pri svojom výsluchu uviedol, že ani nevie je RPMN. Potvrdil, že žalovaný mu sumu 660 Eur už vrátil a uviedol, že žiadna iná ujma, ani psychická, v súvislosti s predmetnou úverovou zmluvou mu nevznikla.

12. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

13. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 52 ods.4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

16. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľskom úvere, o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

17. Krajský súd v Prešove vo viacerých svojich rozhodnutiach vyslovil záver, že pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa základ nároku je daný (napr. uznesenie 9Co/50/2018 zo dňa 26.6.2018 alebo 17Co/17/2018 zo dňa 10.4.2018). Najnovšie aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019 sa s týmto názorom stotožnil a uviedol nasledovné: „Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Žiadnu inú podmienku, aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje“.

18. Akceptujúc princíp právnej istoty upravený v článku 2 ods. 2 CSP súd prvej inštancie preto rešpektuje vyššie uvedený vyslovený právny záver. Keďže žalobca ako spotrebiteľ bol v predchádzajúcom spore úspešný voči žalovanému, pričom jednoznačne boli konštatované porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, boli splnené zákonné podmienky pre priznanie nároku.

19. Pokiaľ ide o výšku primeraného finančného zadosťučinenia, tú určuje voľnou úvahou súd. Krajský súd v Prešove v už spomínanom rozhodnutí 17Co/17/2018 uviedol nasledovné: „Pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia treba vychádzať zo závažnosti vzniknutej resp. hroziacej ujmy, okolností tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobcu. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia sa nemožno striktno držať ujmy, ktorá žalobcovi objektívne hrozila, resp. ktorá mu vznikla. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany“.

20. Súd sa domnieva, že významné pre posúdenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je to, o aké vážne porušenie práva spotrebiteľa išlo. Musí sa vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Súd navyše zastáva názor, že porušenie práva alebo povinnosti vo vzťahu k spotrebiteľovi nemusí byť konštatované vo výroku rozsudku, pretože nevyplýva to znenia ustanovenia § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z.

21. Súd považuje za zásadné pre určenie finančného zadosťučinenia, ktoré určuje svojou úvahou súd, posúdenie závažnosti porušenia povinnosti žalovaného, voči žalobcovi ako spotrebiteľovi pri uzavretí zmluvy o spotrebiteľskom úvere a to v rozsahu zistenia tohto porušenia súdmi v predchádzajúcom konaní. Pokiaľ ide o neuvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN, súd musí uviesť, že mnohé súdy uvedené nedostatok neposudzujú ako absenciu povinnej náležitosti zmluvy, resp. si ho vysvetľujú nie správne, čoho dôkazom je aj odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v predchádzajúcom konaní, ktorý vyslovil názor, že pod týmito predpokladmi je potrebné rozumieť uvedenie matematického výpočtu RPMN podľa príslušného zákona, hoci zákon nič také neuvádza v § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z.z. a napokon v tomto smere sa jasne vyjadril aj Najvyšší súd SR v uznesení 7Cdo 183/2020 zo dňa 24.2.2021. Aj podľa Najvyššieho súdu pod predpokladmi pre výpočet RPMN nie je možné rozumieť uvedenie vzorca výpočtu, ktorý je spotrebiteľovi prístupný v zákone.

22. Za dôvod pre priznanie finančného zadosťučinenia súd preto považoval to, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere bola nižšia celková čiastka na zaplatenie ako vychádzala z výpočtu - súčiny výšky a počtu splátok a z tejto skutočnosti odvíjajúceho sa záveru o nižšej výške RPMN uvedenej v zmluve ako v skutočnosti a tiež za relevantné súd považoval vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Pri ustálení výšky nároku súd vychádzal zo zákonnej požiadavky primeranosti finančného zadosťučinenia a to tak, aby priznaná suma bola dostatočnou satisfakciou pre žalobcu a sankciou pre žalovaného. Zohľadnil aj to, že určitou satisfakciou pre žalobcu je už predchádzajúci rozsudok, ktorým došlo k reparácii majetkovej ujmy žalobcu, ako aj to, že žalobcovi žiadna iná ujma nevznikla. Za týchto okolností súd považoval za primerané finančné zadosťučinenie vo výške 150 Eur mesačne, ktoré je dostatočnou satisfakciou pre žalobcu a sankciou pre žalovaného. V prevyšujúcej časti preto súd žalobu ako neprimeranú zamietol.

23. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade výška prisúdeného nároku závisela od úvahy súdu a preto platí zásada, že žalobca bol v tomto spore úspešný a teda s poukazom na citované zákonné ustanovenie mu vznikol nárok na náhradu trov konania voči žalovanému, keďže súd nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne.

24. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.